

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6CoP/25/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117202928
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8117202928.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a členov senátu JUDr. Michala Boroňa a JUDr. Viery Kandrikovej v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú Y. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny D. T. U., dieťa otca V. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XX/XX, W. a matky I. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX, D. T. U., o návrhu otca na zníženie výživného a úpravu styku s maloletou dcérou, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/47/2017-27 zo dňa 23.05.2017 takto

rozhodol:

I. Mení sa rozsudok súdu prvej inštancie čiastočne nasledovne:

Mení sa rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 8P/192/2014-34 zo dňa 22.1.2015 tak, že sa vyživovacia povinnosť otca voči maloletej Y. znižuje zo sumy 100 Eur na sumu 80 Eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť k rukám matky do 5. dňa toho - ktorého mesiaca vopred, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti sa rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol nasledovne:

„Návrh otca na zníženie výživného z a m i e t a .

Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou Y. N., nar. XX.XX.XXXX neobmedzene za prítomnosti matky s tým, že otec svoj záujem o stretnutie oznámi matke vždy 48 hodín vopred na emailovú adresu: I.XX@gmail.com.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. V odôvodnení uviedol, že otec sa podaným návrhom domáhal zníženia určenej vyživovacej povinnosti na maloleté dieťa zo sumy 100,- eur na čiastku 28,- eur. Zároveň požadoval upraviť jeho stretávanie s dcérou každý nepárny týždeň v mesiaci od štvrtka 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., počas letných prázdnin v párnom roku od 01.07. do 31.07. a od 01.08. do 31.08. v nepárnom roku, počas zimných a jarných školských prázdnin v páry rok a počas veľkonočných sviatkov v nepárny rok.

3. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp.zn. XP/XXX/XXXX zo dňa 22.01.2015 bol zmenený výrok rozsudku Okresného súdu Svidník sp.zn. XP/XXX/XXXX zo dňa 08.03.2012 a to tak,

že sa zvýšilo výživné na maloletú dcéru zo sumy 40,- eur na čiastku 100,- eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 03.02.2015.

4. V danom prípade nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletému dieťaťu. Pri ostatnej úprave výšky výživného otec sám navrhol výživné na dcéru vo výške 100,- eur mesačne a v takomto znení aj s matkou uzavrel rodičovskú dohodu. V čase vyhlásenia rozsudku (január 2015) otec nemal uzatvorenú pracovnú zmluvu, pracoval len príležitostne a podľa jeho tvrdení mal prísľub stálej práce. Skutočnosť otcom tvrdená v návrhu a to, že krátko po vyhlásení rozhodnutia v súdnom konaní pod sp.zn. XP/XXX/XXXX, sa stal nezamestnaným sa nepreukázala. Podľa predloženého potvrdenia úradu práce otec v roku 2015 nebol evidovaný ako nezamestnaný a zaevidoval sa až v januári 2016. Samotná evidencia na úrade práce však ešte neznamená, že rodič nie je schopný pracovať a nemá príležitosti brigádnicke si privyrobiť.

5. V danom prípade možno konštatovať, že na strane otca ako povinného rodiča nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov. Otec podal návrh na zníženie výživného v mesiaci február 2017 a od 17.03.2017 sa riadne zamestnal, teda v zamestnaní dosahuje pravidelný príjem. Vzhľadom na výkon práce aj v zahraničí sú otcovi okrem čistej mzdy vyplácané cestovné náhrady (stravné), ktoré slúžia najmä na zabezpečenie stravy pri výkone práce v zahraničí. Výška týchto náhrad však umožňuje určitú ich úsporu a možnosť ich použitia aj na úhradu potrieb maloletých detí.

6. Naopak na strane maloletej Y. sa podstatným spôsobom zvýšili náklady na uspokojovanie jej potrieb. Maloletá je od septembra 2016 žiačkou základnej školy a v súvislosti s plnením školských povinností vznikajú vyššie výdavky na uspokojovanie potrieb ako je ošatenie, obuv, strava ale aj na zabezpečenie školských pomôcok. Matka musí tiež vynakladať finančné prostriedky na zdravotnú starostlivosť dcéry a na jej záujmovú činnosť.

7. Pri rozhodovaní o návrhu otca na úpravu stretávania sa s maloletou dcérou, súd zobral do úvahy vyjadrenia oboch rodičov o tom, že medzi otcom a maloletou Y. nie je vytvorený primeraný citový rodičovský vzťah. Aj šetrením zo strany kolízneho opatrovníka bolo potvrdené, že maloletá svojho otca nepozná. V súdnom rozhodnutí o rozvoze manželstva a úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvoze nebola stanovená úprava stretávania otca s dcérou. Otec dlhodobo nebol s dcérou v kontakte a preto, ak má záujem budovať vzťah s dieťaťom, je potrebné k riešeniu tohto problému pristúpiť citlivo, najmä s prihliadnutím na záujem dieťaťa. Súd upravil stretávanie otca s dcérou neobmedzene za prítomnosti matky.

8. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku

9. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletej. Uviedol, že návrh na zníženie výživného podával z dôvodu, že bol nezamestnaný, nepoberal ani dávku v hmotnej núdzi. Má vysoké výdavky spojené s ďalšou vyživovacou povinnosťou voči synovi, ktorý v septembri 2017 nastupuje do škôlky. Má aj výdavky spojené s nájmom bytu, v ktorom býva s družkou a synom (250 Eur), energie 84 Eur. Má záväzok voči zdravotnej poisťovni, ktorý je riešený v exekučnom konaní, spláca ho po 50 Eur mesačne. Dňa 17.03.2017 sa zamestnal ako asistent v stavebnej výrobe na skúšobnú dobu 3 mesiace. Ešte pred rozhodnutím súdu prvej inštancie dostal výpoveď. Jeho výdavky mu pomáha hradiť družkina matka. Príjem v domácnosti matky maloletej je okolo 725 Eur, výdavky 300 - 400 Eur. Matka výdavky na okuliare maloletej nezdokladovala. Okresný súd preukázanie príjmov a výdavkov nepožadoval. Súd nedostatočne prihliadal na situáciu otca. Navrhol jeho návrhu na zníženie výživného vyhovieť.

10. Matka maloletej sa k odvolaniu otca nevyjadrila.

11. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že v čase súdneho pojednávania bol otec zamestnaný, nie je zrejmé prečo následne dostal výpoveď. Otec je zdravý, schopný pracovať. Žiadna prekážka mu v hľadaní práce nebráni. Zníženie výživného nie je v záujme maloletej. Kolízny opatrovník sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie stotožňuje.

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného

mimosporového poriadku (ďalej len CMP) a §§ 380, 381, zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v spojení s § 2 ods. 1 CMP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario.

13. Podľa § 62 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Podľa § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

16. Zákon o rodine vychádza z filozofie, že dieťa má zo zákona právo na výživu; ide o jeho zákonný nárok, explicitne je rodičom uložená povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť. Každá povinná osoba musí vždy, aj keď na úkor vlastných minimálnych potrieb, zabezpečiť dieťaťu výživu. Dieťaťu je zákonom priznané právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

17. Ust. § 62 Zákona o rodine vrátane čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd garantuje právo rodičov vychovávať svoje deti a na druhej strane garantuje právo deťom na rodičovskú starostlivosť a výchovu. Toto právo v sebe zahŕňa okrem iného aj zabezpečenie zo strany rodičov všetkých podmienok materiálnej aj nemateriálnej povahy na tom, aby sa dieťa mohlo riadne rozvíjať.

18. Ako vyplynulo z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, k poslednej úprave výšky výživného zo strany otca na maloletú, a to na sumu 100 Eur mesačne došlo rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. XP/XXX/XXXX-XX zo dňa 22.01.2015. Suma 100 Eur mesačne bola určená na základe dohody rodičov, pričom otec s predmetnou sumou výživného súhlasil z dôvodu, že v čase rozhodovania súdu nemal uzatvorenú pracovnú zmluvu, pracoval len príležitostne, mal prísľub stálej práce. Očakával, že bude mať pravidelný príjem a výživné v dohodnutej výške bude schopný splácať.

19. Z vykonaného dokazovania tiež vyplynulo, že po rozhodnutí Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. XP/XXX/XXXX-XX zo dňa 22.01.2015 sa otec nezamestnal, čo podľa jeho tvrdenia v spojení s ďalšou vyživovacou povinnosťou voči synovi napokon viedlo k podaniu návrhu na zníženie výživného na maloletú, na základe ktorého je vedené predmetné konanie.

20. Odvolací súd konštatuje, že nemožno mať pochybnosti o tom, že od poslednej úpravy výživného nastala zmena pomerov na strane maloletej, spočívajúca v jej nástupe na základnú školu od 01.09.2016, s čím je prirodzene spojený nárast nákladov.

21. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo skutočnosti, že otec je od 17.03.2017 zamestnaný v spoločnosti A. S., F.. Otec v odvolaní uviedol, že tento pracovný pomer bol skončený výpoveďou ku dňu 17.05.2017. V zmysle potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov predloženého otcom v tomto konaní bol otec zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie počnúc dňom 17.05.2017.

22. Vzhľadom na skutočnosť, že otec maloletej je nezamestnaný (pričom táto okolnosť nastala už pred vyhlásením rozhodnutia súdu prvej inštancie), odvolací súd dospel k záveru, že je daný dôvod na zníženie výživného na maloletú, nie však pod sumu 80 Eur mesačne.

23. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie berie zreteľ na to, že otec má výdavky spojené s bývaním (220 Eur mesačne), energiami (84 Eur mesačne), uspokojovaním základných životných potrieb - strava, ošatenie, je však potrebné si uvedomiť, že matka, aj keď má príjem vo forme rodičovského

príspevku, prídavkov a príspevku na opatrovanie, má porovnateľné výdavky na živobytie, pričom vyživovaciu povinnosť voči maloletej si plní nielen po finančnej stránke, maloletej poskytuje obydlie, ale o maloleťu vykonáva aj každodennú starostlivosť.

24. Pokiaľ otec argumentuje skutočnosťou, že okrem vyživovacej povinnosti voči maloletej má aj vyživovaciu povinnosť voči synovi U., nar. XX.XX.XXXX, ktorý nastupuje do materskej školy, s čím sú spojené zvýšené výdavky, k tomuto je potrebné uviesť, že táto okolnosť nie je spôsobilá privodiť otcovi pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci, keďže ďalšia vyživovacia povinnosť nepríbudla len otcovi maloletej, ale rovnako aj matke maloletej (syn I., nar. XX.XX.XXXX).

25. Keďže výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov, pre potreby rozhodnutia o výživnom je bez právneho významu tvrdenie otca o existencii dlhu voči zdravotnej poisťovni, ktorý je predmetom exekúcie.

26. V súčasnosti je otec maloletej nezamestnaný, pravidelný príjem nemá. Náklady na strane maloletej vzrástli z dôvodu nástupu na základnú školu, ako aj v súvislosti s mimoškolskými aktivitami. Otec maloletej je schopný pracovať, neexistuje prekážka, ktorá by mu bránila zamestnať sa. Otec by mal preto vynakladať maximálne úsilie, aby dieťaťu dokázal poskytovať výživu v potrebnom rozsahu, zodpovedajúcom jeho odôvodneným potrebám. Za tohto stavu odvolací súd dospel k záveru, že aj keď je otec nezamestnaný, čo odôvodňuje zníženie výživného, nebol daný dôvod na zníženie výživného na maloleťu pod sumu 80 Eur mesačne.

27. Odvolací súd pristúpil k zníženiu výživného počnúc právoplatnosťou rozsudku, keďže takýto spôsob úpravy navrhol samotný otec.

28. Maloletá sa neustále vyvíja, rastie, vzdeláva sa, s čím prirodzene rastú aj náklady na uspokojovanie jej potrieb, preto je do budúcnosti potrebné rátať s existenciou dôvodov na strane maloletej pre zvýšenie výživného na maloleťu.

29. Odvolací súd konštatuje, že výrok o styku sleduje záujem maloletej, nakoľko maloletá nemá s otcom vybudovaný vzťah a k styku je potrebné pristupovať postupnou, nenásilnou formou.

30. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 388 CSP čiastočne zmenil tak, že výživné znížil na sumu 80 Eur mesačne a v prevyšujúcej časti rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP).

31. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

32. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).